

Πληροφορίες : Σωτήριος Ασημάκης
Τηλ.: 213 1306 603
GRAMDikAnthr@synigoros.gr

Προς:

1. Υπουργείο Ανάπτυξης
Γενική Γραμματεία Βιομηχανία
Γενική Διεύθυνση Βιομηχανικής
Πολιτικής & Μεταρρυθμίσεων
Διεύθυνση Επιχειρηματικότητας και
Μικρών – Μεσαίων Επιχειρήσεων
Κάνιγγος 20
10677 - Αθήνα
protokollo@mnec.gr

2. Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.
Διεύθυνση Πιστοποίησης Προσόντων
Λεωφόρος Εθνικής Αντιστάσεως 41
14234 - Νέα Ιωνία
protocol@eoppep.gr

Κοιν:

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος
& Ενέργειας
Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής
Πολιτικής
Πατησίων 147,
112 51 Αθήνα
gdpp@prv.ypeka.gr

2. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,
Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης
Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής
της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας
Ανδρέα Παπανδρέου 37
151 80 – Μαρούσι
protocol@minedu.gov.gr

3. Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
Γενική Διεύθυνση Τουρισμού,
Παραγωγής και Ανάπτυξης
Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας
Διεύθυνση Ανάπτυξης
Τμήμα Τεχνικών Επαγγελμαμάτων,
Σαμαρά 13, ΤΚ 49100, Κέρκυρα
protocol@pin.gov.gr

4. Ενδιαφερόμενο
(μέσω μηνύματος ηλ. ταχυδρομείου)

Αγαπητή κυρία/ Αγαπητέ κύριε,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του σύμφωνα με τον ν.3094/2003, ερευνά την αναφορά του κου Αθανάσιου Ατσαλή, η οποία σχετίζεται με το ζήτημα της λήψης άδειας εργασίας για την άσκηση του επαγγέλματος του ψυκτικού στην Ελλάδα και της εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 517/2014 και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067.

A. Η αναφορά του ενδιαφερόμενου

1. Όπως σημειώνει ο ενδιαφερόμενος στην αναφορά του, ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/2067 και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 517/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής: «Ε.Ε.») δεν εφαρμόζονται στην Ελλάδα, γεγονός το οποίο δημιουργεί πρόβλημα στην ίση και απρόσκοπτη εργασία, απαγορεύοντάς του παράνομα να συμμετάσχει σε δημόσιους διαγωνισμούς, αλλά και σε ευρωπαϊκά προγράμματα ενίσχυσης, όπως το πρόγραμμα «Αλλάζω Συσκευή», με αποτέλεσμα την οικονομική του εξόντωση και εξαθλίωση και στερώντας του το δικαίωμα στην εργασία. Περαιτέρω, όπως αναφέρει ο ενδιαφερόμενος, το 1991 αποφοίτησε από Τεχνικό Λύκειο στην Ελλάδα και κατόπιν μετέβη στην Αμερική, όπου έλαβε πανεπιστημιακό τίτλο στο γνωστικό αντικείμενο “Computer Science & Engineering” (4ετές Bachelor).

2. Όπως σημειώνει ο ενδιαφερόμενος, το 2014 ενημερώθηκε ότι δεν θα μπορεί να αγοράζει αέρια, αν δεν κατέχει πιστοποίηση F-GAS λόγω της νέας ευρωπαϊκής νομοθεσίας (Οδηγία 517/2014) και, δεδομένου ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν είχε καταρτίσει πρόγραμμα εξετάσεων πιστοποίησης F-GAS μέχρι και τις αρχές 2018, αναγκάστηκε να μεταβεί στην Κυπριακή Δημοκρατία και να λάβει, κατόπιν εξετάσεων, μέσω του Πανεπιστημίου Λευκωσίας «Intercollege», την πιστοποίηση FGAS κατηγορίας I, προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιεί επισκευές, συντηρήσεις, εγκαταστάσεις αλλά και να αγοράζει ψυκτικά αέρια στην εταιρεία που διατηρούσε στην Ελλάδα. Όπως επισημαίνει ο ενδιαφερόμενος, υπήρξε από τους πρώτους ψυκτικούς που έλαβαν την εν λόγω πιστοποίηση από την Κύπρο το 2015 και μετά ακολούθησε πλήθος άλλων, καθώς στην Ελλάδα καθυστέρησε η θεσμοθέτηση διαδικασιών πιστοποίησης και, συνεπώς, από το 2015 ο ενδιαφερόμενος υπήρξε νομότυπος ως προς τις απαιτήσεις της Ε.Ε. και μπορούσε να εργασθεί απρόσκοπτα οπουδήποτε στην Ευρώπη πλην της Ελλάδας.

Περαιτέρω, όπως σημειώνει ο ενδιαφερόμενος, στην Ελλάδα πρόσφατα ενεργοποιήθηκε το Εθνικό Μητρώο παρακολούθησης ψυκτικών υγρών (μετατροπή σε ισοδύναμα Tn CO₂) που επιβλέπεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, στο οποίο πρέπει να εγγραφεί και να καταχωρεί, με τον αριθμό πιστοποίησης, τις εργασίες που πραγματοποιεί στους πελάτες του και, συνεπώς, οφείλει να διαθέτει την ελληνική αντιστοίχιση της προαναφερθείσας πιστοποίησης Κατηγορίας I στο πλαίσιο της αναγνώρισης των τεχνικών προσόντων μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών, πράγμα που δεν χορηγείται από την ελληνική αρμόδια αρχή (τις κατά τόπους Περιφέρειες).

3. Όπως τονίζει ο ενδιαφερόμενος, με επιστολή του προς το Γραφείο του Πρωθυπουργού και στα εμπλεκόμενα Υπουργεία, την οποία έθεσε υπόψιν της Αρχής, ενημέρωσε σχετικά με το προαναφερθέν πρόβλημα και τη μη εναρμόνιση της Ελλάδας με την ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά τα ανωτέρω, ακόμα και σήμερα, 8 χρόνια μετά τη θέση της σε ισχύ, ζητώντας να δοθεί λύση στο πρόβλημα, πλην όμως το Γραφείο του Πρωθυπουργού δεν απάντησε στην επιστολή του για τα προβλήματα που δημιουργεί το προεδρικό διάταγμα του 2013 που δεν είναι εναρμονισμένο με τον Κανονισμό 517/2014, αλλά με την προϊσχύσασα νομοθεσία της Ε.Ε., ενώ έλαβε μέσω ηλ. ταχυδρομείου απάντηση από το Υπουργείο Βιομηχανίας, σύμφωνα με την οποία επί του παρόντος στην Ελλάδα ισχύει το π.δ. 2013 χωρίς να γίνεται καμία αναφορά στον Κανονισμό 517/2014.

4. Κατόπιν τούτων, ο ενδιαφερόμενος απευθύνθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη, ζητώντας από την Αρχή να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για τη διευθέτηση του ζητήματος που τον απασχολεί και να μπορεί νόμιμα να παρέχει τις υπηρεσίες του στην Ελλάδα κατ' εφαρμογήν της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Η Ανεξάρτητη Αρχή, λαμβάνοντας υπόψιν την αρμοδιότητα της Διεύθυνσής σας επί των βασικών εκφάνσεων του προαναφερθέντος κρίσιμου ζητήματος, όπως αυτή προκύπτει από τις σχετικές προβλέψεις του άρθρου 45 («Διεύθυνση Επιχειρηματικότητας και Μικρών-Μεσαίων Επιχειρήσεων») του Κεφαλαίου Ε' του π.δ. 5/2022, αναπτύσσει στο παρόν τις παρατηρήσεις της επί των σχετικών με το ζήτημα απόψεων της Διεύθυνσής σας, όπως αυτές παρατέθηκαν αναλυτικά στο με αρ. πρωτ. 101221/31-10-2023 έγγραφό σας προς τον ενδιαφερόμενο, το οποίο τέθηκε από τον τελευταίο υπόψιν της Αρχής.

B. Οι σχετικές διατάξεις του κείμενου θεσμικού πλαισίου

Όπως προκύπτει από τη μελέτη του κείμενου θεσμικού πλαισίου – με την επιφύλαξη τυχόν σχετικών ρυθμίσεων που δεν ανευρέθηκαν κατά την έρευνα της Αρχής – σχετικές με το κρίσιμο ζήτημα φαίνεται να είναι οι διατάξεις, όπως ισχύουν:

- Του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573¹, του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067² και των οδηγιών 2006/123/ΕΚ³ και 2005/36/ΕΚ⁴,
- Των νόμων 3982/2011⁵, 3844/2010⁶, 4115/2013⁷,
- Των προεδρικών διαταγμάτων 1/2013⁸, 122/2014⁹, 38/2010¹⁰ και 5/2022¹¹,

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/573 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Φεβρουαρίου 2024 για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου, την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 517/2014 [ΕΛ: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/573/oj>].

² Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/2067 της Επιτροπής της 17ης Νοεμβρίου 2015 για τη θέσπιση, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 517/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ελάχιστων απαιτήσεων και των όρων αμοιβαίας αναγνώρισης για την πιστοποίηση των φυσικών προσώπων όσον αφορά τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας, καθώς και τις μονάδες ψύξης σε φορτηγά ψυγεία και ρυμουλκούμενα ψυγεία που περιέχουν φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου και για την πιστοποίηση των εταιρειών όσον αφορά τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας που περιέχουν φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου (L 301/28)

³ Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (L 376/36)

⁴ Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (L 255/2005)

⁵ Ν. 3982/2011 «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις» (Α' 143)

⁶ Ν. 3844/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις» (Α' 63)

⁷ Ν. 4115/2013 «Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις» (Α' 24)

⁸ Π.δ. 1/2013 «Καθορισμός βαθμίδων επαγγελματικών προσόντων για την επαγγελματική δραστηριότητα της εκτέλεσης συντήρησης, επισκευής και επιτήρησης της λειτουργίας ψυκτικών εγκαταστάσεων και προϋποθέσεις για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής από φυσικά πρόσωπα» (Α' 3)

⁹ Π.δ. 122/2014 «Καθορισμός προϋποθέσεων αντικατάστασης της επαγγελματικής εμπειρίας με παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και έγκρισης φορέων επαγγελματικής κατάρτισης για το σκοπό αυτό, στο πλαίσιο της αδειοδότησης φυσικών προσώπων για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας σε μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, καθώς και για την εκτέλεση τεχνικού έργου και παροχή τεχνικής υπηρεσίας» (Α' 196)

¹⁰ Π.δ. 38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, και άλλες διατάξεις» (Α' 78)

¹¹ Π.δ. 5/2022 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15)

- Της υπ' αριθμ. Κ1/27707/21/9-3-2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων¹²,
- Της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΔ/85858/2124/21/16-9-2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων¹³.
- Της υπ' αριθμ. ΔΠ/59948/17.10.2017/17 απόφασης του Υφυπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων¹⁴.

Γ. Οι παρατηρήσεις της Ανεξάρτητης Αρχής

Από τη μελέτη των διατάξεων του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, οι οποίες σχετίζονται με το ζήτημα που απασχολεί τον ενδιαφερόμενο - και με την επιφύλαξη της τυχόν ισχύος διατάξεων που δεν ανευρέθηκαν κατά τη σχετική έρευνα της Ανεξάρτητης Αρχής - φαίνεται να προκύπτουν τα εξής, με αναφορά και στο με αρ. πρωτ. 101221/31-10-2023 έγγραφο της Διεύθυνσής σας, στο οποίο εκτίθενται οι απόψεις της Υπηρεσίας σχετικά με τη διαδικασία αναγγελίας και έκδοσης άδειας άσκησης επαγγέλματος ψυκτικού:

α) Αναφορικά με τις σχετικές διατάξεις του ενωσιακού δικαίου

1. Καταρχήν, για την πληρότητα της παρούσας ανάπτυξης, υπενθυμίζονται τα εξής:

i) Ότι σύμφωνα με την αρχή της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου, όπως αυτή διαμορφώθηκε από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων¹⁵, η Συνθήκη της ΕΟΚ δημιούργησε ένα ευρωπαϊκό νομικό σύστημα που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των νομικών συστημάτων των κρατών μελών και είναι δεσμευτικό για αυτά, περιορίζοντας την κυριαρχία τους και δημιουργώντας μια νομοθεσία που δεσμεύει τόσο τους υπηκόους τους όσο και τα ίδια. Συνεπώς, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θεσπίζουν εθνικούς νόμους που έρχονται σε αντίθεση με το δίκαιο της Ε.Ε., χωρίς να τίθεται υπό αμφισβήτηση η νομική βάση της ίδιας της Ένωσης και, εάν, παρόλα αυτά το κάνουν, το δίκαιο της Ε.Ε. θα πρέπει να υπερισχύει των εθνικών νόμων στα εθνικά δικαστήρια¹⁶.

¹² Υπ' αριθμ. Αριθμ. Κ1/27707/21/9-3-2021 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων «Καθορισμός της μορφής των πιστοποιητικών που χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα που έχουν συμμετάσχει επιτυχώς σε εξετάσεις για την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, αναφορικά με τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, κλιματισμού και αντλιών θερμότητας, καθώς και τις μονάδες ψύξης σε φορτηγά ψυγεία και ρυμουλκούμενα ψυγεία που περιέχουν ορισμένα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067 της Επιτροπής και το ύψος των ανταποδοτικών τελών για τη χορήγησή τους από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.» (Β' 1186)

¹³ Υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΔ/85858/2124/21/16-9-2021 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 517/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 "για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 842/2006" και των Εκτελεστικών Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής» (Β' 6777/31-12-2021, διόρθ.σφάλμ. σε Β' 2072/27-4-2022). Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 17 «Καταργούμενες διατάξεις» της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΔ/85858/2124/21/16-9-2021 Κοινής Απόφασης, «[α]πό την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργείται η υπ' αρ. 18694/658/11-4-2012 (Β' 1232) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της παρούσας, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της».

¹⁴ Υπ' αριθμ. ΔΠ/59948/17.10.2017/17 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «Σύσταση, συγκρότηση και τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής Ισοτιμιών (Ε.Ι.) τίτλων σπουδών καταργημένων φορέων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της ημεδαπής ή φορέων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής, με εξαίρεση αυτών της ανώτατης εκπαίδευσης. Όροι, Προϋποθέσεις και Διαδικασία» (Β' 3710)

¹⁵ Από τη νομολογία του Δ.Ε.Κ., βλ., αντί πολλών, Απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1964, Costa κατά ENEL, αναρτημένη σε: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex%3A61964CJ0006>.

¹⁶ Βλ. <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/summary/precedence-of-european-law.html>, όπως επίσης και https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM%3Aprimacy_of_eu_law.

ii) Ότι οι κανονισμοί είναι νομοθετικές πράξεις που ισχύουν αυτόματα και ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. αμέσως μόλις τεθούν σε ισχύ, χωρίς να χρειάζεται να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο, και είναι δεσμευτικοί ως προς όλα τα μέρη τους για τα κράτη μέλη της Ε.Ε., ενώ οι οδηγίες απαιτούν από τα κράτη μέλη να επιτύχουν ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα, αλλά τα αφήνουν ελεύθερα να επιλέξουν τον τρόπο επίτευξής του και, συνεπώς, απαιτείται η ενσωμάτωση (μεταφορά) των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, προκειμένου τα τελευταία να επιτύχουν τους στόχους που αυτές ορίζουν¹⁷.

Κατόπιν τούτων, για την πληρέστερη κατανόηση των ζητημάτων που θέτει με την αναφορά του ο ενδιαφερόμενος, κρίνεται αναγκαία η παράθεση των βασικών σημείων του σχετικού ενωσιακού ρυθμιστικού πλαισίου.

2. Περαιτέρω, για την πληρέστερη κατανόηση των ζητημάτων που θέτει με την αναφορά του ο ενδιαφερόμενος, κρίνεται αναγκαία η παράθεση των βασικών σημείων του σχετικού ενωσιακού ρυθμιστικού πλαισίου. Με την οδηγία 2006/123/EK ρυθμίστηκε το πλαίσιο άσκησης της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών εντός της Ε.Ε., αποσκοπώντας στην ταυτόχρονη διατήρηση ενός υψηλού ποιοτικού επιπέδου υπηρεσιών. Όπως προκύπτει από το Προοίμιο της εν λόγω οδηγίας, η πρόβλεψη συστήματος χορήγησης άδειας για την άσκηση μιας επαγγελματικής δραστηριότητας δικαιολογείται, συμφώνως και προς τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ε.Ε., όταν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος (λ.χ. προστασία της δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας, προστασία των αποδεκτών των υπηρεσιών, των εργαζομένων και των καταναλωτών, προστασία του περιβάλλοντος και του αστικού περιβάλλοντος κ.ά.). Περαιτέρω, η ρύθμιση των διοικητικών διαδικασιών (π.χ. μέσω συστημάτων αδειοδότησης), δεν απαιτείται να αποσκοπεί στην εναρμόνιση των εν λόγω διαδικασιών, αλλά στην άρση των υπερβολικά επαχθών συστημάτων, διαδικασιών και διατυπώσεων χορήγησης άδειας που παρεμποδίζουν την ελευθερία εγκατάστασης και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, η δε πρόβλεψη της οδηγίας που αφορά την μη αλληλεπικάλυψη των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις δικές τους προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στο σύστημα χορήγησης άδειας. Επίσης, οι αρμόδιες αρχές, όταν εξετάζουν αν ο αιτών πληροί τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψιν τους τις αντίστοιχες προϋποθέσεις, οι οποίες έχουν ήδη πληρωθεί από τον αιτούντα σε κάποιο άλλο κράτος μέλος, χωρίς να απαιτείται να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας που προβλέπονται στο σύστημα χορήγησης άδειας άλλου κράτους μέλους.

3. Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της κατάρτισης και πιστοποίησης των φυσικών προσώπων για τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου (πιστοποίηση F-GAS, εφεξής: «πιστοποίηση»), ισχύουν οι σχετικές ρυθμίσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573. Ειδικότερα, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι διατάξεις του άρθρου 10 («Πιστοποίηση και κατάρτιση») αυτού, σύμφωνα με τις οποίες:

i) τα πιστοποιητικά και οι βεβαιώσεις κατάρτισης που έχουν ήδη εκδοθεί σύμφωνα με τον καταργούμενο κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 517/2014 παραμένουν σε ισχύ, σύμφωνα με τους όρους υπό τους οποίους εκδόθηκαν αρχικά (παρ. 9),

¹⁷ Βλ. https://commission.europa.eu/law/law-making-process/types-eu-law_el. Ωστόσο, σε ό,τι αφορά τους κανονισμούς, ενδέχεται να απαιτούνται αλλαγές στην εθνική νομοθεσία ή η εφαρμογή τους από εθνικούς οργανισμούς και ρυθμιστικές αρχές, βλ. https://commission.europa.eu/law/application-eu-law/implementing-eu-law_el. Επίσης, βλ. Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, Το Ευρωπαϊκό Δίκαιο στην Ελλάδα – Εγχειρίδιο Εναρμόνισης, Εθνικό Τυπογραφείο 2013, αναρτημένο σε: <https://gslegal.gov.gr/wp-content/uploads/2013/10/versionB.pdf>, σελ. 26-27, όπου, πέραν της αναφοράς στη γενική και άμεση ισχύ των Κανονισμών της Ε.Ε. στα κράτη μέλη χωρίς ανάγκη νομοθετημάτων ενσωμάτωσης, γίνεται και ειδική αναφορά στα συμπληρωματικά εθνικά μέτρα εφαρμογής τους.

ii) τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν τα πιστοποιητικά και τις βεβαιώσεις κατάρτισης που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο του κανονισμού και δεν περιορίζουν τις ελευθερίες παροχής υπηρεσιών ή εγκατάστασης λόγω έκδοσης πιστοποιητικού σε άλλο κράτος μέλος (παρ. 10) και

iii) τα κράτη μέλη δεν εμποδίζονται να θεσπίσουν επιπλέον προγράμματα πιστοποίησης και κατάρτισης όσον αφορά τον εξοπλισμό και τις δραστηριότητες πέραν των προβλεπόμενων στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου του κανονισμού (παρ. 14)».

Πέραν τούτων, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 5 του άρθρου 37 («Κατάργηση και μεταβατικές διατάξεις») του ως άνω κανονισμού, ο κανονισμός (ΕΕ) 517/2014 καταργείται, οι δε παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/573 και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος Χ αυτού.

4. Η προαναφερθείσα πιστοποίηση φυσικών προσώπων εξειδικεύεται περαιτέρω σε επίπεδο ενωσιακού δικαίου με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/2067 για τη θέσπιση, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 517/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ελάχιστων απαιτήσεων και των όρων αμοιβαίας αναγνώρισης για την πιστοποίηση των φυσικών προσώπων όσον αφορά τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας καθώς και τις μονάδες ψύξης σε φορητά ψυγεία και ρυμουλκούμενα ψυγεία που περιέχουν φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου κ.λπ. Επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του ως άνω εκτελεστικού κανονισμού, με αυτόν θεσπίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις πιστοποίησης και οι όροι της αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών μεταξύ των κρατών μελών, ενώ, μετά από την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 517/2014, δέον, όπως οι διατάξεις του εν λόγω εκτελεστικού κανονισμού να ερμηνεύονται κατ' εφαρμογήν των διατάξεων των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 37 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573, το περιεχόμενο των οποίων εκτέθηκε ανωτέρω. Σημειώνεται, επίσης, ότι με τον κανονισμό 2024/573 εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να θεσπίσει, με εκτελεστικές πράξεις, τις ελάχιστες απαιτήσεις για τα προγράμματα πιστοποίησης και τις βεβαιώσεις κατάρτισης που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 10 αυτού. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 11 («Κατάργηση») του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 303/2008 καταργείται, οι δε παραπομπές σε αυτόν νοούνται ότι γίνονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/2067 και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος II αυτού.

5. Περαιτέρω, στο άρθρο 3 («Πιστοποίηση των φυσικών προσώπων») του ως άνω εκτελεστικού κανονισμού ορίζεται ότι τα φυσικά πρόσωπα που εκτελούν τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1¹⁸ αυτού είναι κάτοχοι πιστοποιητικού για την αντίστοιχη κατηγορία (παρ. 1), τα δε πιστοποιητικά που βεβαιώνουν ότι ο κάτοχος πληροί τις απαιτήσεις για την άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες του άρθρου 2 παράγραφος 1 παρέχουν τη δυνατότητα άσκησης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων ανάλογα με την κατηγορία του οικείου πιστοποιητικού, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις της παρ. 2 του εν λόγω άρθρου. Σύμφωνα με το άρθρο 4 («Πιστοποιητικά για φυσικά πρόσωπα») του ως άνω εκτελεστικού κανονισμού, οι φορείς πιστοποίησης εκδίδουν πιστοποιητικά για φυσικά πρόσωπα που έχουν επιτύχει σε θεωρητικές και πρακτικές εξετάσεις, οι οποίες διοργανώνονται από φορέα αξιολόγησης και καλύπτουν τις ελάχιστες δεξιότητες και γνώσεις που παρατίθενται στο παράρτημα I αυτού για την αντίστοιχη κατηγορία. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 10 («Όροι αμοιβαίας αναγνώρισης») του ως άνω εκτελεστικού

¹⁸ Σύμφωνα με τις παρ. 1 του άρθρου 2 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067, «[ο] παρών κανονισμός εφαρμόζεται στο προσωπικό που ασκεί τις ακόλουθες δραστηριότητες: α) έλεγχο εντοπισμού διαρροών του εξοπλισμού που περιέχει φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου σε ποσότητες 5 τόνων ισοδυνάμου CO₂ ή περισσότερο και δεν περιέχονται σε αφρούς, εκτός εάν ο εν λόγω εξοπλισμός είναι ερμητικά σφραγισμένος, φέρει σχετική επισήμανση και περιέχει φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου σε ποσότητες κάτω από 10 τόνους ισοδυνάμου CO₂· β) ανάκτηση· γ) εγκατάσταση· δ) επιδιόρθωση, συντήρηση ή επισκευή· ε) παροπλισμός».

κανονισμού, η αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών που εκδίδονται σε άλλα κράτη μέλη εφαρμόζεται μόνο στα πιστοποιητικά που εκδίδονται για φυσικά πρόσωπα (παρ. 1), ενώ τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους κατόχους πιστοποιητικών που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος να προσκομίζουν μετάφραση του πιστοποιητικού σε άλλη επίσημη γλώσσα της Ε.Ε. (παρ. 2).

β) Αναφορικά με τις σχετικές διατάξεις του ελληνικού δικαίου και την ακολουθούμενη στη Χώρα μας διαδικασία

1. Η οδηγία 2006/123/ΕΚ ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 3844/2010, όπως ισχύει. Σύμφωνα με το άρθρο 4 («Πεδίο εφαρμογής») αυτού, με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 2 της ως άνω οδηγίας, ο εν λόγω νόμος εφαρμόζεται στις υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε κράτος μέλος της Ε.Ε., η δε δραστηριότητα του ψυκτικού δεν φαίνεται να εμπίπτει σε κάποια από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 5 («Σχέση με άλλες διατάξεις του Κοινοτικού Δικαίου και της ελληνικής νομοθεσίας») του ίδιου νόμου, με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 3 της ως άνω οδηγίας, όταν οι διατάξεις του συγκρούονται με διάταξη κοινοτικής πράξης ή της ελληνικής νομοθεσίας ενσωμάτωσης, με τις οποίες ρυθμίζονται ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα, η διάταξη της άλλης κοινοτικής πράξης ή της ελληνικής νομοθεσίας ενσωμάτωσης υπερισχύει και εφαρμόζεται σε αυτούς τους ειδικούς τομείς ή τα ειδικά επαγγέλματα. Ειδικότερες ενωσιακές διατάξεις που σχετίζονται με το επάγγελμα του ψυκτικού δεν μνημονεύονται στην απαρίθμηση που ακολουθεί το προπαρατεθέν εδάφιο, η οποία περιλαμβάνει την οδηγία 2005/36/ΕΚ (αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων) και, πάντως, είναι ενδεικτική¹⁹. Κατά την άποψη της Αρχής, οι διατάξεις των προαναφερθέντων κανονισμών περί της υποχρέωσης κατάρτισης και πιστοποίησης των δραστηριοποιούμενων στον προαναφερθέντα επαγγελματικό κλάδο δέον να λογίζονται ως διατάξεις ενωσιακού δικαίου που ρυθμίζουν ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης της συγκεκριμένης δραστηριότητας και υπερισχύουν του ν. 3844/2010 ως προς το ζήτημα της υποχρέωσης πιστοποίησης.

2. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι διατάξεις του ως άνω νόμου, με τις οποίες ενσωματώθηκαν διατάξεις της οδηγίας 2006/123/ΕΚ που αφορούν τη θεσμοθέτηση συστημάτων χορήγησης άδειας για την άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10 («Συστήματα χορήγησης άδειας») του ν. 3844/2010, όπως ισχύει, με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 9 της ως άνω οδηγίας, *«[ο]ι Αρχές δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους από σύστημα χορήγησης άδειας, παρά μόνον όταν: α) το σύστημα χορήγησης άδειας δεν εισάγει διακρίσεις σε βάρος του παρόχου της υπηρεσίας, β) η ανάγκη ύπαρξης συστήματος χορήγησης άδειας δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος, γ) ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικό μέτρο, ιδίως όταν οι εκ των υστέρων έλεγχοι θα διενεργούνταν με πολύ μεγάλη καθυστέρηση για να είναι πραγματικά αποτελεσματικοί»*.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 11 («Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας») του ν. 3844/2010, όπως ισχύει, με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 10 της οδηγίας 2006/123, *«1. Τα*

¹⁹ Στην εν λόγω απαρίθμηση μνημονεύονται, ενδεικτικά, οι ενωσιακοί και εθνικοί κανόνες ενσωμάτωσης: α) το π.δ. 219/2000 (ΦΕΚ 190 Α') σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών (Οδηγία 96/71/ΕΚ), β) ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (Ε.Ε. L 149 της 5ης Ιουλίου 1971), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό 629/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 114 της 27ης Απριλίου 2006), γ) το π.δ. 236/1992 (ΦΕΚ 124 Α') σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (Οδηγία 89/552/ΕΟΚ), δ) η Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (Ε.Ε. L 255 της 30ης Σεπτεμβρίου 2005).

συστήματα χορήγησης άδειας σε παρόχους υπηρεσιών πρέπει να βασίζονται σε κριτήρια τα οποία δεν επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να ασκούν τη διακριτική τους ευχέρεια αυθαίρετα.

2. Ειδικότερα τα κριτήρια αυτά πρέπει: α) να μην εισάγουν διακρίσεις, β) να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος, γ) να είναι αναλογικά προς τον προαναφερόμενο στόχο δημόσιου συμφέροντος, δ) να είναι σαφή και να μην επιδέχονται αμφισβήτηση, ε) να είναι αντικειμενικά, στ) να έχουν δημοσιευθεί εκ των προτέρων, ζ) να είναι διαφανή και προσβάσιμα.

3. Οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας για νέα εγκατάσταση δεν αλληλοεπικαλύπτονται με απαιτήσεις και ελέγχους που είναι ισοδύναμοι ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς το σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών, στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος.... ».

3. Κατά την άποψη της Αρχής, οι προαναφερθείσες εθνικές διατάξεις ενσωμάτωσης δέον να ερμηνεύονται υπό το φως των διαλαμβανομένων στο Προοίμιο της Οδηγίας 2006/123/EK (βλ. ανωτέρω υπό Γ.α.2), λαμβάνοντας, ιδίως, υπόψιν ότι:

i) Η πρόβλεψη συστήματος χορήγησης άδειας για την άσκηση μιας επαγγελματικής δραστηριότητας δικαιολογείται, συμφώνως και προς τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ε.Ε., όταν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως λ.χ. η προστασία της δημόσιας ασφάλειας και υγείας, η προστασία του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος κ.ά., εφόσον, όμως, το σύστημα χορήγησης άδειας δεν εισάγει διακρίσεις σε βάρος του παρόχου της υπηρεσίας, ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικό μέτρο.

ii) Οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας για νέα εγκατάσταση δεν θα πρέπει να αλληλοεπικαλύπτονται με απαιτήσεις και ελέγχους που είναι ισοδύναμοι ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς το σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών, στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος.

iii) Η πρόβλεψη της οδηγίας που αφορά την μη αλληλεπικάλυψη των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις δικές τους προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στο σύστημα χορήγησης άδειας.

iv) Οι αρμόδιες αρχές, όταν εξετάζουν αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αντίστοιχες προϋποθέσεις, οι οποίες έχουν ήδη πληρωθεί από τον αιτούντα σε κάποιο άλλο κράτος μέλος, χωρίς, όμως, να απαιτείται να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας που προβλέπονται στο σύστημα χορήγησης άδειας άλλου κράτους μέλους.

4. Τούτων δοθέντων, στην Ελλάδα το καθεστώς χορήγησης άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ψυκτικού και οι προϋποθέσεις αυτής ρυθμίζονται από ειδικότερες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της εσωτερικής έννομης τάξης με προβλέψεις και για την ως άνω υποχρέωση πιστοποίησης. Καταρχάς, με τον ν. 3982/2011 καθιερώνονται οι αναγκαίοι όροι και προϋποθέσεις για την άσκηση συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 αυτού, καθώς και οι απαιτήσεις, οι οποίες συνδέονται με την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων. Ανάμεσα στις κατά το άρθρο 3 κατηγορίες επαγγελματικών δραστηριοτήτων, η νόμιμη άσκηση των οποίων προϋποθέτει την προηγούμενη λήψη άδειας από την αρμόδια διοικητική αρχή (βλ. άρθρο 4 αυτού), είναι και όσες αφορούν σε «εγκαταστάσεις δικτύων εξυπηρέτησης κτιρίων, ήτοι ηλεκτρικά δίκτυα και συναφείς εγκαταστάσεις, υδραυλικές, ψυκτικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις καύσης υγρών και αερίων καυσίμων, καθώς και πάσης φύσεως λέβητες», η δε ρύθμιση των ειδικότερων ζητημάτων που αφορούν τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία, τις καλυπτόμενες δραστηριότητες, τη διάρκεια ισχύος των αδειών ανατίθεται στον κανονιστικό νομοθέτη (άρθρο 4 παρ.4 του ν.3982/2011).

5. Σε εκτέλεση της ως άνω νομοθετικής εξουσιοδότησης και λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψιν τις σχετικές προβλέψεις των νόμων 3982/2011 και 3844/2010, καθώς και των τότε ισχυόντων

κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 303/2008 και αρ. 1005/2009²⁰, εκδόθηκε το π.δ. 1/2013²¹. Με το εν λόγω διάταγμα θεσπίστηκαν διατάξεις για τις επαγγελματικές δραστηριότητες που αφορούν τις ψυκτικές εγκαταστάσεις, καθορίστηκαν οι βαθμίδες των επαγγελματικών προσόντων (1η βαθμίδα: τεχνίτης ψυκτικός, 2η βαθμίδα: αρχιτεχνίτης ψυκτικός και 3η βαθμίδα: εργοδηγός ψυκτικός), οι ασκούμενες κατά βαθμίδα επαγγελματικών δραστηριοτήτες, προβλέφθηκαν οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση, την ανανέωση ή την επέκταση της άδειας άσκησης των ως άνω επαγγελματικών δραστηριοτήτων από φυσικά πρόσωπα, καθώς και για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων επίσης από φυσικά πρόσωπα. Ειδικότερα, προβλέφθηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο τεχνίτης ψυκτικός οφείλει να έχει βεβαίωση αναγγελίας, ενώ ο αρχιτεχνίτης ψυκτικός και ο εργοδηγός ψυκτικός οφείλουν να έχουν την άδεια του αρχιτεχνίτη ψυκτικού ή την άδεια του εργοδηγού ψυκτικού, αντιστοίχως (άρθρο 4 του π.δ. 1/2013). Επίσης, στο με το ως άνω διάταγμα καθορίστηκε και η διαδικασία έκδοσης των πιστοποιητικών που προβλέπονται στον κανονισμό 303/2008, η απόκτηση των οποίων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση σημαντικού μέρους των ως άνω επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

6. Κατόπιν τούτων, ειδικής αναφοράς χρήζουν οι παράγραφοι 8 και 9 του άρθρου 5 του π.δ. 1/2013²², σύμφωνα με τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι που κατέχουν τίτλο σπουδών επαγγελματικής

²⁰ Πρόκειται για τους Κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 303/2008 της 2ας Απριλίου 2008 για τη θέσπιση, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 842/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ελάχιστων απαιτήσεων και των όρων αμοιβαίας αναγνώρισης για την πιστοποίηση εταιρειών και προσώπων και προσωπικού όσον αφορά το σταθερό εξοπλισμό ψύξης, κλιματισμού και αντλιών θερμότητας που περιέχει ορισμένα φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου, ο οποίος εκδίδεται σε εφαρμογή του και (ΕΚ) αρ. 1005/2009 του Ευρ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 2009 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη σιβάδα του όζοντος.

²¹ Με δεδομένη τη σημασία των διατάξεων του π.δ. 1/2013 για το κρίσιμο ζήτημα στο επίπεδο του εθνικού δικαίου, ιδιαίτερη σημασία έχει η υπ' αριθμ. 213/2012 Γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) επί του οικείου σχεδίου π.δ., το οποίο είχε υποβληθεί προς επεξεργασία από το Τμήμα Ε' του Δικαστηρίου. Στην εν λόγω γνωμοδότηση, την οποία έθεσε ο ενδιαφερόμενος υπόψιν της Αρχής και την επικαλείται η Διεύθυνση Επιχειρηματικότητας και Μικρών – Μεσαίων Επιχειρήσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης στο με αρ. πρωτ. 101221/31-10-2023 έγγραφο της, γίνεται, μεταξύ άλλων, αναφορά στις διατάξεις του ν. 3844/2010, με τις οποίες ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 2006/123/ΕΚ με έμφαση στους «επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος» που επιτρέπουν την πρόβλεψη καθεστώτος προηγούμενης άδειας για το επάγγελμα του ψυκτικού. Κατά την άποψη της Αρχής, ιδιαίτερη σημασία έχει η αναφορά στο σημείο 8 της ως άνω Γνωμοδότησης του ΣΤΕ, σύμφωνα με την οποία «[ν]ομίμως προβλέπεται στα άρθρα 4 επ. του σχεδίου, σύστημα αδειοδότησης για την επαγγελματική δραστηριότητα της εκτέλεσης, συντήρησης επισκευής και επιτήρησης της λειτουργίας ψυκτικών εγκαταστάσεων εφόσον το σύστημα αυτό αποσκοπεί στη διαπίστωση της συνδρομής αντικειμενικών προσόντων και δεξιοτήτων, με διαδικασία και απαιτήσεις εν γένει που πληρούν τους προβλεπόμενους με τον προαναφερθέντα ν.3844/2010 όρους, για την άσκηση με ασφαλή τρόπο του τεχνικού αυτού επαγγέλματος», από την οποία προκύπτει ότι το Ανώτατο Ακυρωτικό κατά την άσκηση της αρμοδιότητας επεξεργασίας του σχεδίου π.δ. θεώρησε ότι το προβλεπόμενο σύστημα αδειοδότησης προτάθηκε νομίμως, δηλαδή χωρίς να παραβιάζονται οι σχετικές διατάξεις του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου.

²² Σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 5 του π.δ. 1/2013, «8. Οι ενδιαφερόμενοι για την απόκτηση άδειας του παρόντος, οι οποίοι κατέχουν τίτλο σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής, πλην της ανώτατης εκπαίδευσης, που αντιστοιχεί στην ειδικότητα για την οποία αιτούνται άδεια, προσκομίζουν απόφαση ισοτιμίας του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π), ο οποίος συστάθηκε με την κ.υ.α. 119959/Η/2011 (Β' 2351).

9. Οι ανωτέρω άδειες ή βεβαιώσεις αναγγελίας χορηγούνται και σε υπήκοο κράτους μέλους ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει στην Ελλάδα τις επαγγελματικές δραστηριότητες που ρυθμίζονται με το παρόν διάταγμα, έχοντας αποκτήσει τα επαγγελματικά του προσόντα σε άλλο κράτος είτε ως αυτοαπασχολούμενος είτε ως μισθωτός. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας, που συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

(α) Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου.

(β) Το παράβολο που καθορίζεται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 13 και 15 του ν. 3982/2011.

(γ) Αντίστοιχη απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων:

(αα) από το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων (Σ.Α.Ε.Π.) του άρθρου 55 του π.δ. 38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων» (Α' 78), ή

εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής, πλην της ανώτατης εκπαίδευσης, ο οποίος αντιστοιχεί στην ειδικότητα για την οποία αιτούνται άδειες, προσκομίζουν απόφαση ισοτιμίας του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (εφεξής: «Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.») (παρ. 8), ενώ οι προβλεπόμενες άδειες ή βεβαιώσεις αναγγελίας χορηγούνται και σε υπήκοο κράτους μέλους, ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει στην Ελλάδα τις επαγγελματικές δραστηριότητες που ρυθμίζονται με το π.δ. 1/2013, έχοντας αποκτήσει τα επαγγελματικά του προσόντα σε άλλο κράτος μέλος είτε ως αυτοαπασχολούμενος είτε ως μισθωτός μετά από σχετική αίτησή του στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας, που συνοδεύεται, μεταξύ άλλων, και από αντίστοιχη απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων (παρ. 9).

7. Επί των ανωτέρω η Αρχή παρατηρεί ότι, σύμφωνα με την παρ. η' της παρ. 2 του άρθρου 14 («Σκοπός και αρμοδιότητες του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.») του ν. 4115/2013, όπως ισχύει, ανάμεσα στους σκοπούς του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. συγκαταλέγεται και «η αναγνώριση της ισοτιμίας τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής, με εξαίρεση αυτών της ανώτατης εκπαίδευσης», ο δε Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. «εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων για την έκδοση κανονιστικού πλαισίου για ... την αναγνώριση της ισοτιμίας τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής, με εξαίρεση αυτών της ανώτατης εκπαίδευσης» (άρθρο 14 παρ. 3 περ. ια' του ν. 4115/2013). Επίσης, σύμφωνα με το εδ. α' της παρ. 4 του άρθρου 19 («Έλεγχος – Πιστοποίηση Αξιολόγηση – Έγκριση – Εποπτεία Φορέων και Προσώπων») του ίδιου νόμου, η ως άνω ισοτιμία αναγνωρίζεται με αποφάσεις του ΔΣ του Οργανισμού, σε εκτέλεση δε της εξουσιοδότησης του εδ. β' της ίδιας παραγράφου εκδόθηκε η υπ' αριθμ. ΔΠ/59948/17.10.2017/17 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, με την οποία συστήθηκε το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο και ρυθμίστηκαν οι όροι, οι προϋποθέσεις και η σχετική διαδικασία.

Συνεπώς, είναι δυνατή η αναγνώριση από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. της ισοδυναμίας τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής. Η Αρχή δεν είναι σε θέση να εκφέρει άποψη σχετικά με το αν το εκδοθέν από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας υπ' αριθμ. 8/2635 (15.11.2015) Πιστοποιητικό Καταλληλότητας Προσωπικού του ενδιαφερόμενου, το οποίο τελευταίος έθεσε υπόψιν της Αρχής, δύναται να χαρακτηριστεί ως «τίτλος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής» σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη. Ο ενδιαφερόμενος έχει ενημερώσει την Ανεξάρτητη Αρχή ότι υπάρχει προηγούμενο μη αναγνώρισης από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. πιστοποιητικού σαν αυτό που και ο ίδιος κατέχει, με την αιτιολογία ότι το εν λόγω πιστοποιητικό δεν αποτελεί τίτλο σπουδών του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας προέλευσης.

8. Περαιτέρω, κατά την άποψη της Αρχής, η πρόβλεψη της παρ. 9 του άρθρου 5 του π.δ. 1/2013 περί χορήγησης των προβλεπόμενων βεβαιώσεων αναγγελίας και αδειών και σε υπηκόους άλλων κρατών μελών, οι οποίοι επιθυμούν να ασκήσουν στην Ελλάδα τις επαγγελματικές δραστηριότητες που ρυθμίζονται με το π.δ. 1/2013, έχοντας αποκτήσει τα σχετικά επαγγελματικά προσόντα σε άλλο κράτος μέλος, δέον να εφαρμόζεται και σε έχοντες την ελληνική ιθαγένεια, οι οποίοι έχουν αποκτήσει τα σχετικά επαγγελματικά προσόντα σε άλλο κράτος μέλος, με τήρηση, κάθε περίπτωση, της

(ββ) από το καταργηθέν με το άρθρο 60 παρ. 1 του π.δ. 38/2010 Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε.) του άρθρου 10 του π.δ. 165/2000 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών, σύμφωνα με την οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Α' 149), ή

(γγ) από το καταργηθέν με το άρθρο 60 παρ. 1 του π.δ. 38/2010 Συμβούλιο Επαγγελματικής Αναγνώρισης Τίτλων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Σ.Ε.Α.Τ.Ε.Κ.) του άρθρου 14 του π.δ. 231/1998 «Δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ, σύμφωνα με τις οδηγίες 92/51/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 94/38/ΕΚ και 95/43/ΕΚ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Α' 178)».

προϋπόθεσης της υποβολής αντίστοιχης απόφασης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων από το Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας (Α.Τ.Ε.Ε.Ν.) του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του π.δ. 38/2010, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις. Ο ενδιαφερόμενος δεν έχει θέσει υπόψιν της Αρχής εκδοθείσα απόφαση ή άλλο έγγραφο του Α.Τ.Ε.Ε.Ν. που εκδόθηκε κατόπιν αίτησής του.

Για λόγους πληρότητας της παρούσας ανάπτυξης, σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του π.δ. 38/2010, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν, μεταξύ άλλων, ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο οι διατάξεις της οδηγίας 2005/36/ΕΚ περί αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων²³. Η εν λόγω αναγνώριση επιτρέπει στους πολίτες της Ε.Ε. και στους λοιπούς δικαιούμενους να εγκατασταθούν προσωρινά ή μόνιμα σε κράτος μέλος (κράτος υποδοχής) διαφορετικό από αυτό στο οποίο απέκτησαν τα επαγγελματικά προσόντα τους, όπως, ιδίως, τίτλους εκπαίδευσης και επαγγελματική εμπειρία (κράτος καταγωγής), προκειμένου να ασκήσουν στο κράτος υποδοχής ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα ως μισθωτοί ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες με τους ίδιους όρους και τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που το ασκούν, όσοι έχουν αποκτήσει τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα στο κράτος αυτό, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις. Το ρυθμιστικό πλαίσιο της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το π.δ. 38/2010, περιλαμβάνει τρία συστήματα αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, η δε περίπτωση του των ψυκτικών φαίνεται να εμπίπτει στο Γενικό σύστημα αναγνώρισης²⁴.

9. Πέραν τούτων, σύμφωνα με το άρθρο 12 («Χορήγηση πιστοποιητικών του άρθρου 4 του Κανονισμού 303/2008 της Επιτροπής της ΕΕ και τρόπος διενέργειας εξετάσεων για την απόκτηση άδειας ή πιστοποιητικού») του π.δ. 1/2013, φορέας πιστοποίησης για τη χορήγηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 4 του κανονισμού 303/2008 πιστοποιητικών ορίζεται ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (παρ. 1), ενώ ως φορείς αξιολόγησης ορίζονται οι Υπηρεσίες των Περιφερειών μαζί με τις αντίστοιχες εξεταστικές επιτροπές, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 του ν. 3982/2011 και οι φορείς διενέργειας εξετάσεων, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8 του ν. 3982/2011 (παρ. 2). Με άλλες διατάξεις του ίδιου άρθρου ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις για την απόκτηση πιστοποιήσεων Κατηγορίας III ή IV (παρ. 3), Κατηγορίας II (παρ. 4) και Κατηγορίας I (παρ. 5)²⁵. Μετά τη θέση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067

²³ Βλ. σχετικά και την Ειδική Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη με τίτλο «Αναγνώριση αλλοδαπών τίτλων σπουδών & επαγγελματικά δικαιώματα» (2019) <https://old.synigoros.gr/?i=human-rights.el.akad-anagnorisi-allodap-titl-spoudon.602494>, ιδίως σελ. 93επ., 137-139, με αναφορά στις ισχύουσες, κατά τον χρόνο έκδοσής της, διατάξεις του κείμενου θεσμικού πλαισίου.

²⁴ Στο «Γενικό σύστημα αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης» του Κεφαλαίου I του Τίτλου III του ως άνω διατάγματος (άρθρα 10επ.), και συγκεκριμένα στο άρθρο 13 αυτού, προβλέπονται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης που αφορούν στην πλειονότητα των επαγγελμάτων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, εάν για την ανάληψη ή την άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος απαιτείται στην Ελλάδα η κατοχή συγκεκριμένων επαγγελματικών προσόντων, το Α.Τ.Ε.Ε.Ν. του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού παρέχει τη δυνατότητα ανάληψης του οικείου επαγγέλματος και της άσκησής του, υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες, στους αιτούντες που είναι κάτοχοι της βεβαίωσης επάρκειας ή του τίτλου εκπαίδευσης που αναφέρεται στο άρθρο 11 που απαιτείται από άλλο κράτος μέλος για την ανάληψη ή την άσκηση του ίδιου επαγγέλματος στην επικράτειά του, ελέγχοντας αν οι βεβαιώσεις επάρκειας ή οι τίτλοι εκπαίδευσης εκδίδονται από μια αρμόδια αρχή ενός κράτους μέλους, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τη νομοθεσία, τις κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους μέλους (παρ. 1) και αποδεχόμενη το επίπεδο που βεβαιώνεται από το κράτος μέλος καταγωγής και το πιστοποιητικό που εκδίδεται από αυτό σχετικά με εκπαίδευση για νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα (παρ. 3). Περαιτέρω, το άρθρο 12 του ως άνω διατάγματος περιέχει διατάξεις για την εξομοιούμενη προς τους τίτλους του άρθρου 11 εκπαίδευση, ενώ με το άρθρο 14 περιέχει προβλέψεις περί της δυνατότητας του Α.Τ.Ε.Ε.Ν. να επιβάλει αντισταθμιστικά μέτρα (υποβολή σε δοκιμασία επάρκειας, πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης) σε περίπτωση αίτησης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων.

²⁵ Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, η εξεταστέα ύλη και ο τρόπος διενέργειας εξετάσεων, για την απόκτηση των αδειών του π.δ. 1/2013 καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 7 του ν. 3982/2011 και συμπεριλαμβάνουν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα του

παραπομπή γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 10 του ισχύοντος κανονισμού (ΕΕ) 2024/573 βάσει του σχετικού πίνακα αντιστοιχίας του οικείου Παραρτήματος. Στις διατάξεις του άρθρου 12 του π.δ. 1/2013 δεν ανευρίσκεται διάταξη σχετικά με το ζήτημα των υποψηφίων, οι οποίοι διαθέτουν πιστοποιητικό εκδοθέν από αρμόδιο φορέα άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

10. Επιπροσθέτως, με το άρθρο 7 «Διαδικασία Πιστοποίησης προσόντων των προσώπων και προσωπικού εταιρειών και επιχειρήσεων» της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΔ/85858/2124/21/16-9-2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, προβλέπεται η υποχρέωση των προσώπων που εκτελούν τις εργασίες της παρ. 1 του άρθρου 6 της ίδιας απόφασης, με περαιτέρω εξειδίκευση ανάλογα με τις κατ' ιδίαν εργασίες, όπως αυτές προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως δ' αυτής, να διαθέτουν τόσο τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία άδειες, εγκρίσεις ή βεβαιώσεις όσο και πιστοποίηση των προσόντων τους στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΕ) 517/2014 κατά τα ανωτέρω²⁶. Υπενθυμίζεται ότι, μετά τη θέση του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573 σε ισχύ, η εν λόγω παραπομπή γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 10 αυτού βάσει του σχετικού πίνακα αντιστοιχίας του Παραρτήματος Χ. Τέλος, η υπ' αριθμ. Κ1/27707/21/9-3-2021 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων περιέχει πρόσθετες διατάξεις περί των πιστοποιητικών που χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα που έχουν συμμετάσχει επιτυχώς σε εξετάσεις για την απόκτηση άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ψυκτικού. Στις διατάξεις των ως άνω κανονιστικών αποφάσεων δεν ανευρέθη πρόβλεψη σχετικά με τους κατόχους πιστοποιήσεων από αρμόδιους φορείς άλλων κρατών μελών και την αναγνώριση αυτών στο πλαίσιο της ημεδαπής διαδικασίας αδειοδότησης και πιστοποίησης.

11. Αναφορικά με το ζήτημα της αμοιβαίας αναγνώρισης πιστοποιήσεων στο με αρ. πρωτ. 101221/31-10-2023 έγγραφο της Διεύθυνσής σας σημειώνεται ότι «*δεδομένης της αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών του Κανονισμού 303/2008 της Επιτροπής της ΕΕ. που αποκτώνται στα κράτη-μέλη, ψυκτικοί που απασχολούνται στην Ελλάδα έχουν λάβει πιστοποίηση από άλλους ευρωπαϊκούς φορείς πιστοποίησης, ιδίως στο μεταβατικό στάδιο πλήρους εφαρμογής της κ.υ.α υπ' αριθμ. 7667/520/Φ.Γ.9.6.4 (Γ)/2013 (ΦΕΚ Β'1447)*». Πλην όμως, όπως η ίδια η Υπηρεσία σημειώνει, βάσει των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 12 του π.δ. 1/2013, η εξεταστέα ύλη και ο τρόπος διενέργειας εξετάσεων για την απόκτηση των αδειών του παρόντος ρυθμίζονται με την υπ' αριθμ. 7667/520/Φ.Γ.9.6.4 (Γ)/2013 (ΦΕΚ Β'1447) Κοινή Απόφαση συμπεριλαμβάνοντας τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα του κανονισμού 303/2008, στο δε παράρτημα Α της ίδιας Απόφασης ρυθμίζονται τα θέματα των εξετάσεων, η διαδικασία και ο χρόνος της εξέτασης, ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός για τη λήψη i) της άδειας του Αρχιτεχνίτη Ψυκτικού συμπεριλαμβανομένου και του Πιστοποιητικού II του Κανονισμού 303/2008/Ε.Ε, ii) της άδειας του

κανονισμού 303/2008 (παρ. 6), ενώ η εξεταστέα ύλη και ο τρόπος διενέργειας εξετάσεων, για την απόκτηση των πιστοποιητικών που αναφέρονται στην ανωτέρω παρ. 1 κατ' ελάχιστον συμπεριλαμβάνουν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα του κανονισμού 303/2008 (παρ. 7). Υπενθυμίζεται ότι στο Παράρτημα II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067 υπάρχει πίνακας αντιστοιχίας των διατάξεων του εν λόγω εκτελεστικού κανονισμού προς τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 303/2008.

²⁶ Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΔ/85858/2124/21/16-9-2021 Κοινής Απόφασης, για την εκτέλεση των εργασιών της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 6 αυτής απαιτείται πιστοποίηση προσόντων από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π, για τη χορήγηση της οποίας τηρείται διαδικασία αξιολόγησης κατά την έννοια του άρθρου 11 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2067/2015, μέσω της διενέργειας εξετάσεων για την αδειοδότηση και πιστοποίηση προσόντων από τους προβλεπόμενους στην ίδια παράγραφο φορείς, ήτοι: α) τις υπηρεσίες των Περιφερειών με τις αντίστοιχες εξεταστικές επιτροπές σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του ν. 3982/2011, όπως ισχύει, ή β) τους Φορείς Διεξαγωγής Εξετάσεων (ΦΔΕ) που αδειοδοτούνται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των άρθρων 7 και 8 του ν. 3982/2011 και του άρθρου 50 του ν. 4763/2020, όπως ισχύουν.

Εργοδηγού Ψυκτικού συμπεριλαμβανομένου και του Πιστοποιητικού I του Κανονισμού 303/2008/Ε.Ε, καθώς και iii) του Πιστοποιητικού I και του Πιστοποιητικού II, μεμονωμένα.

Κατά την άποψη της Αρχής, η αμοιβαία αναγνώριση πιστοποιητικών κατάρτισης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας πρέπει να είναι δυνατή τόσο στο πλαίσιο του μεταβατικού σταδίου εφαρμογής σχετικών με τη διαδικασία εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων, αλλά και για όσο χρόνο βρίσκεται σε ισχύ η οικεία ενωσιακού δικαίου πρόβλεψη. Περαιτέρω, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το π.δ. 1/2013 και τη σχετική Κοινή Υπουργική Απόφαση διαδικασίας, η εξεταστική διαδικασία για τη λήψη άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ψυκτικού με τις προβλεπόμενες βαθμίδες και εκείνη της πιστοποίησης βάσει της προπαρατεθείσας ενωσιακής νομοθεσίας έχουν ενοποιηθεί, χωρίς να προβλέπεται η δυνατότητα εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573 περί αμοιβαίας αναγνώρισης πιστοποιητικών και βεβαιώσεων κατάρτισης²⁷. Περαιτέρω, υπενθυμίζονται τα διαλαμβανόμενα στο Προοίμιο της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ, και, ιδίως, ότι η πρόβλεψη της Οδηγίας που αφορά την μη αλληλεπικάλυψη των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας, η οποία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις δικές τους προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στο σύστημα χορήγησης άδειας, καθώς και ότι οι αρμόδιες αρχές, όταν εξετάζουν αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αντίστοιχες προϋποθέσεις, οι οποίες έχουν ήδη πληρωθεί από τον αιτούντα σε κάποιο άλλο κράτος μέλος και, τέλος, ότι δεν θα πρέπει να απαιτείται να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας που προβλέπονται στο σύστημα χορήγησης άδειας άλλου κράτους μέλους.

Εν προκειμένω, η ενοποίηση της ύλης των σχετικών εξετάσεων επιβάλλει στους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι έχουν αποκτήσει πιστοποίηση από αρμόδιο φορέα άλλου κράτους μέλους, να εξετασθούν εκ νέου, προκειμένου να λάβουν την πιστοποίηση αυτή στο πλαίσιο της προβλεπόμενης διαδικασίας αδειοδότησης και πιστοποίησης στην Ελλάδα. Κατά την άποψη της Αρχής, στο πλαίσιο της διαδικασίας των εξετάσεων λήψης άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ψυκτικού και πιστοποίησης - είτε αυτές έχουν ενοποιημένο χαρακτήρα είτε όχι - θα πρέπει να καθίσταται δυνατή η προβλεπόμενη από το ενωσιακό δίκαιο αμοιβαία αναγνώριση πιστοποιητικών κατάρτισης με τη συνεκτίμηση τυχόν πιστοποιητικών κατάρτισης που εκδόθηκαν από αρμόδιες αρχές/ αρμόδιους φορείς άλλων κρατών μελών της Ε.Ε. και τις οποίες προσκομίζουν οι ενδιαφερόμενοι, ώστε να μην υποβάλλονται σε εκ νέου εξέταση σε αντικείμενα, στα οποία ήδη έχουν εξετασθεί για την πρότερη πιστοποίησή τους, δεδομένου ότι η εν λόγω πιστοποίηση αποτελεί και προϋπόθεση για την νόμιμη άσκηση του επαγγέλματος του ψυκτικού.

12. Υπενθυμίζεται ότι ο ενδιαφερόμενος είναι κάτοχος του υπ' αριθμ. 8/2635 (15.11.2015) Πιστοποιητικού Καταλληλότητας Προσωπικού, το οποίο φέρει την υπογραφή του Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας και με το οποίο πιστοποιείται ότι ο ενδιαφερόμενος *«έχει αξιολογηθεί θετικά, όπως ορίζουν οι Κανονισμοί 133/2010 σχετικά με Σταθερό Εξοπλισμό Ψύξης, Κλιματισμό και Αντλίες Θερμότητας στην Κατηγορία I - α) έλεγχος στεγανότητας, β) ανάκτηση, γ) εγκατάσταση, δ) συντήρηση/εξυπηρέτηση πελατών»*. Τονίζεται ότι η Ανεξάρτητη Αρχή δεν δύναται να προβεί σε ερμηνεία των κανόνων του δικαίου της Κυπριακής Δημοκρατίας, τους οποίους εφαρμόσαν οι υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος αυτής, όπως, ιδίως, τους

²⁷ Ειδικότερα, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι διατάξεις του άρθρου 10 («Πιστοποίηση και κατάρτιση») του π.δ. 1/2013, σύμφωνα με τις οποίες: i) τα πιστοποιητικά και οι βεβαιώσεις κατάρτισης που έχουν ήδη εκδοθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 517/2014 παραμένουν σε ισχύ, σύμφωνα με τους όρους υπό τους οποίους εκδόθηκαν αρχικά (παρ. 9), ii) τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν τα πιστοποιητικά και τις βεβαιώσεις κατάρτισης που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο του κανονισμού και δεν περιορίζουν τις ελευθερίες παροχής υπηρεσιών ή εγκατάστασης λόγω έκδοσης πιστοποιητικού σε άλλο κράτος μέλος (παρ. 10) και iii) τα κράτη μέλη δεν εμποδίζονται να θεσπίσουν επιπλέον προγράμματα πιστοποίησης και κατάρτισης όσον αφορά τον εξοπλισμό και τις δραστηριότητες πέραν των προβλεπόμενων στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου του κανονισμού (παρ. 14).

μνημονευόμενους στο ως άνω πιστοποιητικό Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 133/2010)²⁸, με τους οποίους φαίνεται ότι ρυθμίζεται η πιστοποίηση επιχειρήσεων και προσωπικού όσον αφορά το σταθερό εξοπλισμό ψύξης, κλιματισμού και αντλιών θερμότητας.

Τούτων δοθέντων, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 10 («Πιστοποίηση και κατάρτιση») κανονισμού (ΕΕ) 2024/573 i) τα πιστοποιητικά και οι βεβαιώσεις κατάρτισης που έχουν ήδη εκδοθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 517/2014 παραμένουν σε ισχύ, σύμφωνα με τους όρους υπό τους οποίους εκδόθηκαν αρχικά (παρ. 9) και ii) τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν τα πιστοποιητικά και τις βεβαιώσεις κατάρτισης που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο του κανονισμού και δεν περιορίζουν τις ελευθερίες παροχής υπηρεσιών ή εγκατάστασης λόγω έκδοσης πιστοποιητικού σε άλλο κράτος μέλος (παρ. 10). Κατά τα λοιπά, ισχύουν τα ανωτέρω υπό Γ.α.4 & 5 του παρόντος αναφερόμενα σχετικά με τις προβλέψεις του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067.

Λαμβάνοντας υπόψιν τα ανωτέρω, όταν η Υπηρεσία υποδοχής της οικείας αίτησης και των συνημμένων σε αυτήν δικαιολογητικών γίνεται αποδέκτης τέτοιου είδους πιστοποιητικού που πληροί τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, εφόσον πιστοποιήσει την εγκυρότητά του, οφείλει να το λαμβάνει υπόψιν της σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και, συνεπώς, να μην υποβάλλει τον κομιστή του εκ νέου σε διαδικασία πιστοποίησης. Σχετικές είναι οι προβλέψεις του άρθρου 4 («Πιστοποιητικά για φυσικά πρόσωπα») του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067 που συνιστούν προϋπόθεση για την αμοιβαία αναγνώριση, ενώ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 αυτού, οι φορείς πιστοποίησης τηρούν αρχεία που επιτρέπουν την επαλήθευση της κατάστασης πιστοποιημένων προσώπων ή εταιρειών και τα οποία συνιστούν την απόδειξη της πλήρους διεκπεραίωσης της διαδικασίας πιστοποίησης και διατηρούνται τουλάχιστον επί πενταετία.

13. Ιδιαίτερος χρήσιμο σε σχέση με τα ανωτέρω είναι το με αρ. πρωτ. (οικ) 110861/3-4-2015 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με θέμα «Διευκρινήσεις σχετικά με τους όρους αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών προσωπικού που εκδίδονται δυνάμει του Κανονισμού 303/2008 στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης» προς πλείονες υπηρεσιακούς αποδέκτες που ετέθη από τον ενδιαφερόμενο υπόψιν της Αρχής και με το οποίο γίνεται αναφορά σε διατάξεις των προϊσχυσάντων κανονισμών και παρέχονται σχετικές οδηγίες. Σχετικά με τα λοιπά διαλαμβανόμενα στο εν λόγω έγγραφο περί αμοιβαίας αναγνώρισης πιστοποιητικών οι απόψεις της Αρχής έχουν ήδη εκτεθεί ανωτέρω. Επισημαίνεται σχετικά ότι, όπως, μεταξύ άλλων, αναφέρεται σε αυτό, «[ο]ι κοινοποιήσεις των κρατών μελών αναρτώνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην επίσημη ενημερωτική της πλατφόρμα CIRCABC (<https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>) και είναι ελεύθερα προσβάσιμες από κάθε ενδιαφερόμενο (public). Σύμφωνα με τα ανωτέρω η ισχύς πιστοποιητικών κατά την έννοια του Κανονισμού ... που έχουν εκδώσει φορείς πιστοποίησης σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να διαπιστωθεί με βάση το αν έχουν εκδοθεί από τους επίσημα κοινοποιημένους φορείς που είναι αναρτημένοι στο CIRCABC. Εάν κριθεί αναγκαία η επαλήθευση των στοιχείων συγκεκριμένου πιστοποιητικού, αυτή μπορεί να γίνει με επικοινωνία με τον φορέα έκδοσης του πιστοποιητικού, ο οποίος τηρεί τα σχετικά αρχεία».

²⁸ Όπως ανευρέθηκαν ανηρτημένοι σε http://www.cylaw.org/KDP/data/2010_1_133.pdf και με την επιφύλαξη τυχόν τροποποίησής τους, η οποία δεν ανευρέθηκε. Σημειώνεται, επίσης, ότι στο πλαίσιο του ίδιου νόμου της Κυπριακής Δημοκρατίας εκδόθηκαν και οι Κανονισμοί περί πιστοποίησης προσωπικού ασχολούμενου με την ανάκτηση ορισμένων φθοριούχων αερίων θερμοκηπίου από συσκευές χειρισμού και προστασίας υψηλής τάσης (Κ.Δ.Π. 134/2010), περί πιστοποίησης προσωπικού που προβαίνει σε ανάκτηση ορισμένων διαλυτών με βάση φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου από εξοπλισμό (Κ.Δ.Π. 135/2010), καθώς και περί πιστοποίησης επιχειρήσεων και προσωπικού όσον αφορά τα μόνιμης εγκατάστασης συστήματα πυροπροστασίας και πυροσβεστήρες (ΚΔΠ 132/2010).

14. Τέλος, όπως φαίνεται να προκύπτει από τις διατάξεις του π.δ. 122/1014 περί των προϋποθέσεων αντικατάστασης της επαγγελματικής εμπειρίας με παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της αδειοδότησης φυσικών προσώπων για την άσκηση των οριζόμενων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, στις οποίες συγκαταλέγεται και αυτή του ψυκτικού (βλ. άρθρο 1 περ. ε' του π.δ. 122/2014), οι εν λόγω διατάξεις δεν τυγχάνουν εφαρμογής στην περίπτωση του ενδιαφερόμενου. Και τούτο, διότι τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης που μπορούν να αντικαταστήσουν την απαιτούμενη επαγγελματική εμπειρία προβλέπεται να παρέχονται από τους φορείς μη τυπικής εκπαίδευσης της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4186/2013²⁹ (βλ. άρθρο 2 στοιχ. 1 του π.δ. 122/2014), δηλαδή φορείς της ημεδαπής, οι οποίοι διέπονται από τις σχετικές διατάξεις του ελληνικού δικαίου, και όχι της αλλοδαπής, σημειώνεται δε ότι η δυνατότητα αντικατάστασης της επαγγελματικής εμπειρίας με παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης δεν προκύπτει από διατάξεις του ενωσιακού δικαίου, αλλά από το ως άνω προεδρικό διάταγμα. Επισημαίνεται ότι η διάταξη της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4186/2013 καταργήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 170 του ν. 4763/2020³⁰, κατά την άποψη, όμως, της Αρχής, το άρθρο 2 του π.δ. 122/2014 θα πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως των διατάξεων των άρθρων 52επ. του ν. 4763/2020 περί των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης, ανάμεσα στους σκοπούς των οποίων είναι η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση.

Δ. Συμπερασματικές παρατηρήσεις

Από τα ανωτέρω συνάγονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

- Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3844/2010, με τις οποίες ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 2006/123/ΕΚ, ερμηνευόμενες υπό το φως του Προοιμίου αυτής, η πρόβλεψη συστήματος χορήγησης άδειας για την άσκηση μιας επαγγελματικής δραστηριότητας δικαιολογείται, όταν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος (λ.χ. προστασία της δημόσιας ασφάλειας και υγείας, του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος κ.ά.), εφόσον το σύστημα χορήγησης άδειας δεν εισάγει διακρίσεις σε βάρος του παρόχου της υπηρεσίας και ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικό μέτρο. Οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας δεν αλληλεπικαλύπτονται με απαιτήσεις και ελέγχους που είναι ισοδύναμοι ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς το σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών, στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος, η δε πρόβλεψη της οδηγίας περί μη αλληλεπικάλυψης των προϋποθέσεων αδειοδότησης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις δικές τους προϋποθέσεις χορήγησης άδειας. Οι αρμόδιες αρχές, όταν εξετάζουν αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αντίστοιχες προϋποθέσεις, οι οποίες έχουν ήδη πληρωθεί από αυτόν σε κάποιο άλλο κράτος μέλος.
- Η σωρευτική απαίτηση για κατοχή τόσο πιστοποιητικού κατάρτισης όσο και άδειας άσκησης επαγγέλματος δεν φαίνεται να προσκρούει στις διατάξεις του εθνικού και ενωσιακού δικαίου, εφόσον υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος που επιτρέπουν την πρόβλεψη καθεστώτος προηγούμενης άδειας και πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις. Οι ενωσιακές διατάξεις περί κατάρτισης και πιστοποίησης των δραστηριοποιούμενων στον επαγγελματικό κλάδο των ψυκτικών δέον να λογίζονται ως διατάξεις ενωσιακού δικαίου που ρυθμίζουν ειδικές

²⁹ Ν. 4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» (Α' 193)

³⁰ Ν.4763/2020 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελμάτων (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις» (Α' 254, επανακυκλοφορία: 24/12/2020)

πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οι οποίες, ως τέτοιες, υπερισχύουν των διατάξεων του ν. 3844/2010, με τις οποίες ενσωματώνονται στο ελληνικό δίκαιο οι διατάξεις της οδηγίας 2006/123/EK, ως προς το ζήτημα της υποχρέωσης πιστοποίησης.

- Με τον ισχύοντα κανονισμό (ΕΕ) 2024/573 καταργήθηκε ο κανονισμός (ΕΕ) 517/2014, οι δε παραπομπές στον τελευταίο νοούνται ως παραπομπές στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/573 σύμφωνα με τον σχετικό παράρτημα αυτού. Μέχρι τη θέσπιση νέου σχετικού ενωσιακού πλαισίου, οι ελάχιστες απαιτήσεις της πιστοποίησης των φυσικών προσώπων για τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας κ.λπ. και οι όροι της αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών μεταξύ των κρατών μελών εξακολουθούν να διέπονται από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/2067. Όπου γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του κανονισμού 303/2008, οι σχετικές παραπομπές θα πρέπει να ερμηνεύονται ως παραπομπές στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/2067 βάσει του οικείου παραρτήματος, ενώ μετά από την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 517/2014, οι διατάξεις του ως άνω εκτελεστικού κανονισμού ερμηνεύονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 37 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573.
- Σε ό,τι αφορά την πιστοποίηση, σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό (ΕΕ) 2024/573, τα πιστοποιητικά και οι βεβαιώσεις κατάρτισης που έχουν ήδη εκδοθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 517/2014 παραμένουν σε ισχύ, ενώ τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν τα πιστοποιητικά και τις βεβαιώσεις κατάρτισης που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος και δεν περιορίζουν τις ελευθερίες παροχής υπηρεσιών ή εγκατάστασης λόγω έκδοσης πιστοποιητικού σε άλλο κράτος μέλος.
- Στην Ελλάδα η άσκηση του επαγγέλματος του ψυκτικού ρυθμίζεται από ειδικότερες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις. Με τον ν. 3982/2011 καθιερώνονται όροι και προϋποθέσεις για την άσκηση συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, ανάμεσά τους και η προηγούμενη λήψη άδειας, προϋπόθεση που ισχύει για τις δραστηριότητες επί ψυκτικών εγκαταστάσεων. Με το π.δ. 1/2013 καθορίστηκαν οι 3 βαθμίδες επαγγελματιών ψυκτικών, οι ασκούμενες κατά βαθμίδα δραστηριότητες, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση, την ανανέωση ή την επέκταση της άδειας άσκησης αυτών, καθώς και η διαδικασία έκδοσης των πιστοποιητικών που προβλέπονται στον κανονισμό 303/2008, η απόκτηση των οποίων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση σημαντικού μέρους των εν λόγω δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, ο τεχνίτης ψυκτικός οφείλει να διαθέτει βεβαίωση αναγγελίας, ενώ ο αρχιτεχνίτης ψυκτικός και ο εργοδηγός τις σχετικές άδειες και τις προβλεπόμενες πιστοποιήσεις.
- Αντιλαμβανόμενη ότι το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λήψη άδειας για την άσκηση του επαγγέλματος του ψυκτικού στην Ελλάδα είναι δαιδαλώδες και χρήζει επικαιροποίησης και απλούστευσης, η Αρχή αναγνωρίζει ότι οι διατάξεις του π.δ. 1/2013 αποτελούν τον βασικό κορμό διατάξεων που ρυθμίζουν την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του ψυκτικού στο επίπεδο του εθνικού δικαίου. Στην υπ' αριθμ. 213/2012 Γνωμοδότηση του ΣτΕ επί του οικείου σχεδίου π.δ., γίνεται, μεταξύ άλλων, λόγος για τις διατάξεις του ν. 3844/2010, με τις οποίες ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 2006/123/EK, με έμφαση στους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος που επιτρέπουν την πρόβλεψη καθεστώτος προηγούμενης άδειας για το επάγγελμα του ψυκτικού.
- Σύμφωνα με το π.δ. 1/2013 οι κάτοχοι τίτλων σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της αλλοδαπής, πλην της ανώτατης εκπαίδευσης, προσκομίζουν απόφαση ισοτιμίας του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Οι προβλεπόμενες άδειες ή βεβαιώσεις αναγγελίας χορηγούνται και σε πολίτες κρατών μελών της Ε.Ε., οι οποίοι επιθυμούν να ασκήσουν στην Ελλάδα τις

επαγγελματικές δραστηριότητες που ρυθμίζονται με το π.δ. 1/2013, έχοντας αποκτήσει τα επαγγελματικά τους προσόντα σε άλλο κράτος μέλος είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε ως μισθωτοί. Η σχετική αίτηση προς την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας συνοδεύεται, μεταξύ άλλων, και από αντίστοιχη απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων.

- Η πρόβλεψη περί χορήγησης των προβλεπόμενων βεβαιώσεων αναγγελίας και αδειών και σε υπηκόους άλλων κρατών μελών, οι οποίοι επιθυμούν να ασκήσουν στην Ελλάδα τις επαγγελματικές δραστηριότητες που ρυθμίζονται με το π.δ. 1/2013, έχοντας αποκτήσει τα σχετικά επαγγελματικά προσόντα σε άλλο κράτος μέλος, δέον να εφαρμόζεται και σε έχοντες την ελληνική ιθαγένεια, οι οποίοι έχουν αποκτήσει τα σχετικά επαγγελματικά προσόντα σε άλλο κράτος μέλος, με τήρηση, κάθε περίπτωση, της προϋπόθεσης της υποβολής αντίστοιχης απόφασης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων από το Α.Τ.Ε.Ε.Ν., εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις.
- Σύμφωνα με το π.δ. 1/2013, φορέας πιστοποίησης για τη χορήγηση των προβλεπόμενων στον κανονισμό 303/2008 πιστοποιητικών κατάρτισης ορίζεται ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., ενώ ως φορείς αξιολόγησης ορίζονται οι Υπηρεσίες των Περιφερειών μαζί με τις αντίστοιχες εξεταστικές επιτροπές και τους φορείς διενέργειας εξετάσεων. Στις διατάξεις του π.δ. 1/2013 και των σχετικών με το κρίσιμο ζήτημα κανονιστικών αποφάσεων δεν ανευρίσκεται διάταξη αναφορικά με τους υποψήφιους που διαθέτουν πιστοποιητικό από αρμόδιο φορέα άλλου κράτους μέλους.
- Όταν η Υπηρεσία υποδοχής της αίτησης για τη χορήγηση βεβαίωσης αναγγελίας ή άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ψυκτικού και των συνημμένων σε αυτήν δικαιολογητικών γίνεται αποδέκτης τέτοιου είδους πιστοποιητικού που πληροί τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, εφόσον πιστοποιήσει την εγκυρότητά του, οφείλει να το λαμβάνει υπόψιν της σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και, συνεπώς, να μην υποβάλλει τον κομιστή του εκ νέου σε διαδικασία πιστοποίησης, υπό τους όρους της αμοιβαίας αναγνώρισης του άρθρου 10 του υπ' αριθμ. (ΕΕ) 2015/2067 εκτελεστικού κανονισμού, ο οποίος τυγχάνει εφαρμογής, για όσο χρόνο δεν εκδίδεται νεότερη ενωσιακή νομοθεσία βάσει της σχετικής εξουσιοδότησης του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573. Οι προβλέψεις του άρθρου 4 του ως άνω εκτελεστικού κανονισμού συνιστούν προϋπόθεση για την αμοιβαία αναγνώριση, ο δε φορέας πιστοποίησης οφείλει να τηρεί αρχεία που επιτρέπουν την επαλήθευση της κατάστασης πιστοποιημένων προσώπων ή εταιρειών και τα οποία συνιστούν την απόδειξη της πλήρους διεκπεραίωσης της διαδικασίας πιστοποίησης και διατηρούνται τουλάχιστον επί 5ετία. Η Υπηρεσία υποδοχής δύναται να προβεί στην ως άνω πιστοποίηση απευθυνόμενη στον φορέα έκδοσης του πιστοποιητικού, αλλά και χρησιμοποιώντας τη σχετική ενωσιακή διαδικτυακή πλατφόρμα.
- Βάσει των σχετικών κανονιστικών διατάξεων, στην Ελλάδα η εξεταστική διαδικασία για τη λήψη της άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ψυκτικού με τις προβλεπόμενες βαθμίδες και εκείνη της πιστοποίησης βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας έχουν ενοποιηθεί, χωρίς να προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2024/573 περί αμοιβαίας αναγνώρισης πιστοποιητικών και βεβαιώσεων κατάρτισης (βλ., ιδίως, το άρθρο 10 αυτού). Η αμοιβαία αναγνώριση πιστοποιητικών κατάρτισης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας πρέπει να είναι τόσο στο επίπεδο των εφαρμοστέων κανονιστικών διατάξεων όσο και εν τοις πράγμασι δυνατή όχι μόνο στο πλαίσιο ενός μεταβατικού σταδίου εφαρμογής των σχετικών με τη διαδικασία εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων, αλλά για όσο χρόνο ισχύει η σχετική ενωσιακή υποχρέωση.

Ε. Το αίτημα της Ανεξάρτητης Αρχής

Λαμβάνοντας υπόψιν τα ανωτέρω, παρακαλούμε να μας γνωρίσετε, αιτιολογημένα και με αναφορά στις σχετικές διατάξεις του κείμενου νομικού πλαισίου, τα εξής (κατά λόγο αρμοδιότητας):

1. Διεύθυνση Επιχειρηματικότητας και Μικρών – Μεσαίων Επιχειρήσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης

α) Εάν ισχύουν οι προαναφερθείσες εθνικές νομοθετικές ή/και κανονιστικές διατάξεις, με τις οποίες ρυθμίζεται/ εξειδικεύεται ο τρόπος εφαρμογής της ενωσιακής υποχρέωσης περί αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών FGas για τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας κ.λπ. μεταξύ των κρατών μελών, όπως παρατίθενται και ερμηνεύονται στο παρόν.

Σε περίπτωση θετικής απάντησης στο προηγούμενο ερώτημα, με ποιον τρόπο και από ποιες υπηρεσίες/ ποιους φορείς εφαρμόζονται οι εν λόγω διατάξεις.

β) Εάν, προκειμένου να λάβουν την άδεια άσκησης του επαγγέλματος του ψυκτικού στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας, οι κάτοχοι πιστοποιήσεων που εκδόθηκαν από αρμόδιους φορείς άλλων κρατών μελών υποχρεούνται να λάβουν μέρος σε εξετάσεις πιστοποίησης, οι οποίες είναι ενοποιημένες με τις εξετάσεις για τη λήψη της άδειας άσκησης επαγγέλματος.

Σε περίπτωση θετικής απάντησης στο προηγούμενο ερώτημα, εάν, για τη λήψη της πιστοποίησης οι ενδιαφερόμενοι, κατά τη συμμετοχή τους στις ως άνω εξετάσεις, εξετάζονται εκ νέου επί αντικειμένων, για τα οποία έχουν πιστοποιηθεί σε άλλο κράτος μέλος συμφώνως προς τις σχετικές προβλέψεις της ισχύουσας ενωσιακής νομοθεσίας.

γ) Εάν, δεδομένης και της εξέλιξης του σχετικού ενωσιακού νομικού πλαισίου, βρίσκεται στον προγραμματισμό του Υπουργείου σας προσαρμογή/ τροποποίηση του σχετικού εθνικού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου με απλούστευση των σχετικών διατάξεων, καθώς και των διαδικασιών.

δ) Τις απόψεις σας σχετικά με τα διαλαμβανόμενα στο παρόν κατά τον λόγο αρμοδιότητάς σας.

2. Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

α) Ποια είναι η ακριβής συμμετοχή του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στην ημεδαπή διαδικασία πιστοποίησης των ψυκτικών για τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας κ.λπ. και, ιδίως, αν κατά τη σχετική διαδικασία ο Οργανισμός προβαίνει σε έλεγχο των δικαιολογητικών των αιτούντων, ανάμεσα στα οποία και των πιστοποιήσεων που εκδόθηκαν από αρμόδιους φορείς άλλων κρατών μελών. Σε περίπτωση θετικής απάντησης στο προηγούμενο ερώτημα, σε ποιες ενέργειες δύναται να προβεί ο Οργανισμός, σε συνεργασία με τυχόν συναρμόδιους φορείς, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της ενωσιακής υποχρέωσης περί αμοιβαίας αναγνώρισης των πιστοποιητικών FGas για τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, τον εξοπλισμό κλιματισμού και αντλιών θερμότητας κ.λπ.

β) Εάν ένα Πιστοποιητικό Καταλληλότητας Προσωπικού, το οποίο φέρει την υπογραφή του Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας και με το οποίο πιστοποιείται ότι ο ενδιαφερόμενος «έχει αξιολογηθεί θετικά, όπως ορίζουν οι Κανονισμοί 133/2010 (εννοείται: της Κυπριακής Δημοκρατίας) σχετικά με Σταθερό Εξοπλισμό Ψύξης, Κλιματισμό και Αντλίες Θερμότητας στην Κατηγορία I - α) έλεγχος στεγανότητας, β) ανάκτηση, γ) εγκατάσταση, δ) συντήρηση/εξυπηρέτηση πελατών» τυγχάνει

αναγνώρισης από τον Οργανισμό σας σύμφωνα με τις διατάξεις που τον διέπουν και, αν σε περίπτωση θετικής απάντησης, υπό ποιες προϋποθέσεις.

γ) Τις απόψεις σας σχετικά με τα διαλαμβανόμενα στο παρόν κατά τον λόγο αρμοδιότητάς σας.

Το Α.Τ.Ε.Ε.Ν. του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, στο οποίο κοινοποιείται το παρόν, δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να θέσει υπόψιν της Αρχής τις σχετικές με την ως άνω προβληματική απόψεις του, κατά το σκέλος της αρμοδιότητάς του.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε σχετική διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη